

1888-10-01

þÿ — ° ± Ä ¬ Ñ Ä ± Ñ¹ Â Ä · Â š í À Á ħ Å

þÿ • Á µ Å ½ · Ä¹ ° ì Á ì³ Á ± ¼ ¼ ± C o o p 2 0 0 2

Library of Neapolis Pafos

<http://hdl.handle.net/11728/7986>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

Γενικά
 Κύπρος → Αγγλία
 Αρξαίωμα
 Παιφός ✓
 Φορολογία
 Οικονομία
 Νομ. Σύστημα
 Γ. Σ. Διαμάχες

Σύνοψη
 Εμφάνιση
 Χαρακτηριστικά
 Βιομηχανία

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ.

Ἐν τῷ «Χρόνῳ» ἐδημοσιεύθη τὸ
 ἐξῆς περὶ Κύπρου ἀρθρον. Ἡ πρᾶγ-
 ματα τῆς Κύπρου δὲν ἐλκύουσι ζωη-
 ρῶς τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Ἀγγλων, καί-
 τοι ὑπάρχουσι λόγοι, ὧν ἕνεκεν δὲν
 ἔπρεπε νὰ διαφεύγῃς ὅλως τὴν προ-
 σοχήν. Ἀπεκτήσαμεν τὴν νῆσον ἐν
 ἔτει 1878 ὡς στρατιωτικὸν σταθμὸν,
 ἐπὶ τινὰ δὲ χρόνον πάντες ἐραίνοντο
 κατευχαριστημένοι ἐκ τῆς νέας κτή-
 σεως. Συνεφωνήσαμεν ν' ἀπρίτωμεν
 εἰς τὸν Σουλτάνον πρῶτον, ὅπερ ἐφωρά-
 θη λίαν ὑπέρογκον, ἐξακολουθοῦμεν δὲ
 ἀπὸ δέκα ἐτῶν καταβάλλοντες τακτι-
 κῶς τὸ πρῶτον τοῦτο. Μέχρι τοῦδε μικρὸν
 ἐχρησίμευσεν ἡ κατοχή, ἐπειδὴ ὅμως
 κατὰ μέσον ὁρῶν καταβάλλομεν ὑπὲρ
 αὐτῆς ἀνά πᾶν ἔτος περὶ τὰς τριάκοντα
 χιλιάδας λιρῶν, δέον νὰ ὑποτεθῇ ὅτι τὰ
 ὑπουργεῖα, ἅτινα διεδέχθησαν ἀλλήληα
 ἀπὸ τοῦ 1878, κρίνουσι τὴν κτήσιν
 ἀνταξίαν τῆς θυσίας. Ἡ θέσις τῆς
 Κύπρου ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς παγκοσμίου
 ἡμερώσεως δὲν εἶνε ἀνεπιφανής. Κει-
 μένη εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἐνώσεως τῶν
 τριῶν μεγάλων πολιτισμῶν τοῦ ἀρ-
 χαίου κόσμου, τοῦ τῆς Ἑλλάδος, τοῦ
 τῆς Αἰγύπτου καὶ τοῦ τῆς Ἀσίας, σώ-
 ζοντα δ' ἀναρίθμητα ἔργα καὶ λείψα-
 να τοῦ κατὰ τοὺς προϊστορικοὺς, κλα-
 σικοὺς καὶ μεσαιωνικοὺς χρόνους βίου,
 ἡ νῆσος παρέχει εὐρὺ στάδιον εἰς ἀρ-
 χαιολογικὰς ἐρεῖνας, ὧν ἐπελήφθη ἡ-
 δὲ ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία. Αἱ ἀνα-
 σκαφαὶ, ἃς ἐπεχείρησαν ἑταῖροι τῆς
 Βρετανικῆς Σχολῆς τῶν Ἀθηνῶν,
 ἐπὶ τῆς θέσεως, ἐνθα ἔκειτο ὁ ναὸς
 τῆς Παρίας Ἀφροδίτης, ἤγαγον εἰς
 πρῶς ἐρείπια ἀρκούντα, ὅπως ὁρισθῇ
 εἰς τα κτήλου ὁρμήματα τῆς οἰκουμένης.

Επιγραφαι εὐρέθησαν περί τας 150,
εὐρέθησαν δὲ καὶ τινὰ καλλιτεχνή-
ματα, ἐν οἷς μαρμαρόνη κεφαλὴ παι-
δος ἀρίστως ἐλλειμματικῆς τέχνης. Ἐν γέ-
νη ταῖς πόλιν ταύτην ἀνασκευαίων ὅ-
τι ἤρξαν τὸν πύλον ἐνθαφροντικῶς, ὥστε
χώρῳ πύλου οἷα ἡ Ἀγγλία δὲν ἔα
ἐπιτρέψῃ, να διακοπῇ τὸν ἐκκεν ἐλλεί-
ψους χρηματικῶν. Καὶ ταῦτα μετ' ἐνδι-
αφέρουσι τοῖς ἐσπέρους ἐραστὰς τῆς
αγγλικῆς τέχνης. Ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλης
ἀπόψεως ταῖς πράγματα τῆς Κύπρου
εἰς ἄλῃ τῆς πρυτανείας τῶν Ἀγγλων
προσέκρινον. Ἡ οικονομικὴ κατά-
στασις τῆς νήσου εἶνε τὸ γε γινώσκον,
ἔμμετα ἐν ἀραιοτάτῃ. Ὅτι ἀπορρετὰ ἐπὶ

τόπου ἔτρεδα καὶ τὰ ἔξωδα, οὐ μόνον
ὑπάρχει ἐσθλὴν, ἀλλ' ἀπομένει καὶ
σπουδαῖον περίσσευμα. Ἐν συνόλῳ κατὰ
τὴν δεκαετίαν ἀγγλικὴν διαχειρίσιν, εἰς
ἐπὶ ἔχθησαν λ. στ. 1,672,426, ἔδα πα-
νήθησαν δὲ 1,127,579. Ἀπελείφθη
λοιπὸν περίσσευμα ἐκ λ. στ. 544,847.
Ἀλλ' ὁ φόρος τῆς ὑποτελείας ἀπορ-
ροφᾷ 92,000 λ. στ. κατ' ἔτος, ἵνα δὲ
ἐπαρκέσῃ εἰς τὸ θάρος τοῦτο ἡ νήσος
ἐδότησε νὰ προσέλθῃ ἀρωγὸς ἡ ἀγγλι-
κὴ κυβέρνησις καταβλησὺν ἐν ὅλῳ
λ. στ. 294,000. Προστιθεμένου τοῦ
ποστοῦ τούτου, αἱ ὅλκιμα πρόσοδοι τῆς
νήσου ἐν μιᾷ δεκαετίᾳ ἀνέρχονται εἰς
1,966,426. Κατὰ τὸ αὐτὸ διάστημα
ἐδαπνήθησαν, ἐπὶ τόπου, 1,127,579
καὶ εἰς φόρον τῇ Πύλῃ 893,750, ἡ-
τοι ἐν ὅλῳ 2,021,329. Ἀπέμεινε λοι-
πὸν ἔλλειμα ἐκ τῆς 1,903 λ. στ. Ἐν εὐ-
κρινὲς συμπέρασμα εἶνε ὅτι, ἐνῶ καὶ
πρόσοδοι τῆς νήσου κατέλειπον ἐν μιᾷ
δεκαετίᾳ περίσσευμα ἐκ 544,000 λ.
στ. ὁ φόρος τῆς ὑποτελείας ἀπερρό-
φησεν 893,000, ἐξ ὧν 294,000 κατέ-
βαλε τὸ ἀγγλικὸν ταμεῖον. Ἐν ἄλ-
λαις λέξεσιν ἡ Κύπρος ἡγόρασεν ἀντὶ
600 χιλιάδων λιρῶν τὸ προνόμιον τοῦ
κυβερνᾶσθαι ἐπὶ δέκα ἔτη ὑπὸ τῆς
Ἀγγλίας. Ἐφέτος τὸ εἰς 31,666 λ.
στ. ὅρισθὲν περίσσευμα ἐλαττοῦται τοῦ
μέσου ὅρου, διότι ἡ Κύπρος ὑπέφερε δει-
νῶς ἐξ ἀνομβρίας, ἥτις ἐν τισὶ μὲν δι-

αμερίσμασι κατέστησεν ἀνάγκη αὐτὰ μέ-
τρα ἀνακουφίσεως, ἀλλὰ τοῦ δὲ ἐπὶ
νεγκεν αὐξήσιν τῶν ἀγροτικῶν ἐγ-
κλημάτων, συνεπενεγκούσαν αὐξήσιν
τῶν ἀστynomικῶν καὶ δικαστικῶν δα-
πανῶν. (1) Ἀρμοστής Σίρ Βοβλβερ
ἔκρινεν ἀπαραίτητον νὰ καταβάλλῃ
ἡ Ἀγγλία ἐξ μυριάδας λιρῶν, ἵνα ἐπι-
τευχθῇ ἰσχύριον καὶ ἐξοφληθῇ ὁ φό-
ρος τῆς ὑποτελείας. Ἀλλὰ τὸ ὑπουργεῖον
τῶν οικονομικῶν, παρὰ τὴν σύ-
στασιν τοῦ ὑπουργείου τῶν ἀποικιῶν,
ἤρνησεν νὰ διαθέσῃ πλείονας τῶν τρις-
μυρίων λιρῶν, ἐξέφρασε δὲ τὴν ἐλπί-
δα εἶναι «ὅτι ἐπιμελεστέως διαχειρίσε-
ως τῶν πόρων τῆς νήσου, διὰ προ-
καίρου χρησιμοποίησεως τῶν παρακα-
ταθρακῶν καὶ δι' ἄλλων συνδυσμῶν,
ἐπὶ πᾶσι δὲ δι' εὐσταθεῶς περιστάσε-
ων δαπανῶν, καὶ ἰδίᾳ δι' ἐλαττώ-
σεως τῶν ὑπερβαίνοντων πρὸς τι μι-
σθῶν, ἢ ἀποκαταστή τὸ ἰσχύριον.
(1) λόγος Κινύτσορδ ἀπεκρίθη ἐπὶ
καταβάλλεται μὲν πάντα προσπάθεια
πρὸς περιστολὴν τῶν δαπανῶν, εἰς ἑ-

μὴς ἢ ἐλάττωσις τῶν μισθῶν κείτται
ἐκτὸς συζητήσεως, τοῦτο δὲ χάριν
τῆς δημοσίας πίστεως, «ὅτι πολλοὶ
τῶν ὑπαλλήλων κατέλιπον ἐτέρους
κλάδους τῆς ὑπηρεσίας, ἵνα ὑπηρετή-
σῳσιν ἐν Κύπρῳ». Τὸ ἐπιχείρημα ἐ-
φαίνετο ἀκαταμάχητον· ἀλλ' ὁ ἐπὶ
τῶν οικονομικῶν ὑπουργὸς ἀνταπήν-
τητε· ἀλλοκότως δὲ «ἐάν ἡ πρότκαι-
ρος ἐλάττωσις τοῦ μισθοῦ ἐκληφθῇ ὡς
φορολογία, εἰς τὴν τυχαίαν ταύτην
περιπέτειαν ὑπόκεινται πάντες οἱ ὑ-
πάλληλοι, ἐν Κύπρῳ ἢ ἄλλαχοῦ». Ἐν
ἄλλαις λέξεσι τὸ ὑπουργεῖον τῶν οί-
κονομικῶν φρονεῖ ὅτι οὐδὲν ἔχει τὸ ἄ-
δικον ἢ αὐθαίρετος ἐλάττωσις μισθῶν
προσμιπεφώνημένων, τὸν κατάφωρον
δὲ τοῦτον σφετερισμὸν δὲν θεωρεῖ ὡς
ἀθέτησιν τῶν ὅρων τῆς δημοσίας ἡθι-
κῆς, εἰδὼς περὶ φορολογίας!
Ἀφοῦ οὕτω κρίνει ὁ Ἀγγλὸς ὑπουργός,
οὐδὲν ἄπορον, ἐάν τὰ αἰρετὰ μέλη
τοῦ Νομοθετικοῦ Συμβουλίου τῆς

Κύπρου προσεπάθησαν νά ἐλαττώσωσι
τοὺς μισθοὺς πάντων τῶν Ἀγγλῶν
ὑπαλλήλων. Ὁ Ἀρμυστὴς ἐξανέστη
τότε· ἀλλ' ἐάν γίνωσι δεκταὶ αἱ θεω-
ρίαι τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν,
ἡ διαγωγή τῶν Κυπρίων ἔν. οὐ μόνον
νόμιμος, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄκρον πατριω-
τική. Κατ' οὐσίαν πιστεύεται ὅτι αἱ
δαπάναι τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας ἐν
Κύπρῳ εἶνε δεκτικαὶ σπουδαίας ἐλατ-
τώσεως, ἐν διακοινώσει δ' ἀπὸ 3 Αὐ-
γούστου 1888 ὁ λόρδος Κνούτσφορντ
ἀγγέλλει ὅτι, κατὰ τὴν προσεχῆ χη-
ρεῖαν τῆς θέσεως, ὁ μισθὸς τοῦ Ἀρμυ-
στοῦ θὰ ἐλαττωθῇ ἀπὸ 4,000 λ. εἰς
2,000, ὁ δὲ τοῦ γραμματέως τῆς ἐπι-
κρατείας ἀπὸ 1200 εἰς 800, θὰ ἐφαρ-
μοσθῇ δ' ἐν πᾶσι τοῖς κλάδοις τῆς ὑ-
πηρεσίας ἀντιστοίχῃ οἰκονομία.
Τούτο εἶνε βεβαίως ἀναγκασιότατον
συζητητέον ὅπως ἐάν ἐπιεικῶς πολι-
τευθῇ πρὸς τοὺς Κυπρίους, ἐπιβάλλ-
οντες αὐτοῖς τὸ μέγιστον μέρος τοῦ
καταθλιπτικωτάτου φόρου τῆς ὑποτε-
λείας. Οὐδεὶς ἀρνέεται ὅτι ἡ Κύπρος
ὡρεῖ ἑστὴ μεγάλην πηθεῖσα ὑπὸ ἀγγλι-
κῇ διαχείρισιν. Παρέσχημεν αὐτῇ, ὡς
ὡρολόγητος Κ. Σιακαλλῆς, τὸ ἀνε-
κτίμητον πλεονέκτημα ἀδιαφόρου καὶ
ἀμερολήπτου δικαιοσύνης, ἀπὸ ἡλιθι-
ας, δ' αὐτὴν τῆς μυστικῆς των ἀκρι-
βειῶν. Αἰτῶ τὸ θάρσος ἀπέτισαν αἱ
Κύπριοι ἀδρῶς. Κατέβαλον ἡμῶν ἐ-
κατομύριον ἑξῶν ἐνδεσία ἐτών,
ἐάν δ' ὑπερισχῶσι ἡ γούμν τοῦ ὑπουρ-

γείου τῶν οἰκονομικῶν, θὰ κατὰ βάλα-
σιν ἔτι πλείονα ἐν τῷ μέλλοντι. Καὶ
ὅπως ἐάν παράσχωμεν πίστιν μετὰ τὸν
Κ. Σιακαλλῆν, αἱ πρὸ δεκαετίας εὐέλ-
πιδες προδοχίαι βιομηχανικῆς καὶ γε-
ωργικῆς ἀναπτύξεως, ἡδὲν ἐπληρωθη-
σαν, οὐδ' εἶνε πιθανόν νά πληρωθῶσι,
ἐσ' ὅσον ὁ φόρος τῆς ὑποτελείας ἀπορ-
ροφᾷ τὸ καθαρώτερον μέρος τῶν προ-
σόδων καὶ τὸ θησαυροφυλάκιον τρέφει
ιδιαιτέρως θεωρίας περὶ φορολογικῶν
περιπετειῶν. Τὸ ἐνεστέως σύστημα

καὶ ὁ τὸ ἐξ Ἀγγλίας βοήθημα ἔλα-
 τῆται ἐκ τῶν ταλαντευομένων ἀνα-
 κῶν τῆς ἐπιτοπίου διαχειρίσεως, δὲν
 εἶνε εὐχαριστὸν. Ἐάν εἶνε, διὰ τὴν κα-
 φέρη, ἡ χώρα αὕτη ἐν μέρος τοῦ ἐπα-
 χθούς φόρου τῆς υποπελείας, τὸ ποσο-
 στὸν καλὰ εἶναι ἀποφασισθὴ ἀναγκαί-
 τως καὶ ἐν ἐλευθερίᾳ πνεύματι. Τὴν
 Κύπρον κατέχομεν χάριν ἰδίων ἡμῶν
 σκοπῶν, πρὸς τοὺς σκοποὺς δὲ τοῦ-
 τος δεόν νὰ ὦσιν ἀνάλογοι αἱ ἡυσίαι.
 Ἐάν ἐπῆρχετο διαρκὴς τις συμφωνία,
 τὰ περιστεύματα, ἅτινα θὰ ἐπετυγ-
 χάνοντο δι' ἀγαθῆς διαχειρίσεως, θὰ
 διετίθεντο πρὸς ἐλάττωσιν φόρων
 ἢ ἀνάπτυξιν τῶν βιομηχανικῶν καὶ
 γεωργικῶν πόρων τῆς νήσου, ἐνῶ νῦν
 χρησιμεύουσιν εἰς ἐλάττωσιν τοῦ βι-
 οτήματος, ὠφελοῦντα μόνον τὸ ἀγ-
 γλικὸν θησαυροφυλάκιον. Ὑπὸ τοὺς ε-
 νεστῶτας ὄρους, τηροῦμεν μὲν τὴν ἡ-
 συχίαν καὶ ἀπονέμομεν ἀμερόληπτον
 δικαιοσύνην, δὲν δυνάμεθα ἔμως ν' ἀ-
 ποδώσωμεν εἰς τὴν νῆσον τὴν ἀρχαι-
 αν εὐημερίαν καὶ εὐφορίαν».

Σ. τ. Δ. Τὴν ἀνωτέρω γλυκυρὴν μετὰφρασιν
 τοῦ ἄρθρου τοῦ «Χρόνου» μεταγράψαντες ἐκ τῆς
 ἀξιολόγου «Ν. Ἡμέρας» θεωροῦμεν ἀναγκαῖον
 νὰ μεταφράσωμεν ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου καὶ τὰ
 ἀκόλουθα, παραλείθοντες ἐν τῇ μετὰφράσει τῆς
 «Νέας Ἡμέρας».

«Ἐάν τὸ πλεόνασμα τοῦτο δὲν ἀ-
 περροῦντο ὑπὸ τοῦ Ἀγγλικοῦ θησαυ-
 ροφυλακίου, οὔτε ἀφιερῶτο διὰ τὴν
 ἐλάττωσιν τῆς φορολογίας, πάνυ κα-
 ταλήλως θὰ ἐχρησιμοποιεῖτο, ὡς πα-
 νώμενον διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν πόρων
 τῆς νήσου, καθὰ ἐπέδειξεν ὁ κ. Σια-
 καλλῆς, ἰθαγενὴς Κύπριος καὶ συντά-
 κτης ἐγγράφου ἐφημερίδος».